

عنوان مقاله:

ارزیابی تناسب اراضی شهرستان گنبد کاووس جهت کشت جو دیم با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات غلات، دوره 7، شماره 3 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

شیوا فرهادیان عزیزی - دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه زراعت، دانشکده تولید گیاهی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گرگان، ایران

حسین کاظمی - استادیار، گروه زراعت، دانشکده تولید گیاهی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گرگان، ایران

افشین سلطانی - استاد، گروه زراعت، دانشکده تولید گیاهی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گرگان، ایران

خلاصه مقاله:

به منظور ارزیابی تناسب اراضی کشاورزی شهرستان گنبد کاووس جهت کشت جو دیم، از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) و تحلیل های مکانی سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) استفاده شد. برای این منظور، ابتدا نیازهای زراعی-بومشناختی گیاه جو با استفاده از منابع علمی تعیین و سپس بر اساس آن، نقشه های موضوعی مورد نیاز تهیه شدند. متغیرهای محیطی مورد مطالعه از جمله دمای متوسط سالانه، دمای کمینه سالانه، دمای بیشینه سالانه، دمای مطلوب جوانه زنی، دمای مطلوب سبته دهی، دمای مطلوب پرشدن دانه، متوسط تابش سالانه، بارش سالانه، بارش پاییزه، بارش بهاره، بارش اردیبهشت ماه، درصد شیب، جهت شیب، ارتفاع از سطح دریا، ماده آلی، شوری و pH در نظر گرفته شدند. پس از تهیه این لایه ها، کار طبقه بندی و رتبه بندی هر لایه در چهار طبقه (بسیار مستعد، مستعد، نیمه - مستعد و غیر مستعد) صورت گرفت. از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی برای تعیین وزن معیارها از طریق تجزیه و تحلیل پرسشنامه های AHP استفاده شد. نتایج این تحقیق نشان داد که ۷۹/۳۵ و ۱۰/۲۴ درصد از زمین های کشاورزی شهرستان گنبد کاووس به ترتیب جهت تولید جو در پهنه های بسیار مستعد و مستعد قرار دارند. این مناطق در بخش های جنوبی و شمال شرقی شهرستان شناسایی شدند. در این اراضی محدودیتی جهت کشت جو دیم از نظر انواع متغیرهای بارش و دما، درصد شیب، ارتفاع از سطح دریا و عوامل خاکی وجود نداشت. در این ارزیابی، پهنه های نیمه مستعد (۱۹/۲۴ درصد) و غیرمستعد (۹۲/۱۵ درصد) به قسمت های مرکزی و شمالی شهرستان اختصاص یافت. این مناطق حداقل از نظر یک متغیر محیطی دارای محدودیت بودند. از عوامل محدودکننده کشت جو دیم در این مناطق، توزیع نامناسب بارش به خصوص بارش بهاره و بارش اردیبهشت ماه، درصد ماده آلی کم، شوری زیاد خاک و نیز شیب بیشتر از ۱۶ درصد را می توان نام برد.

کلمات کلیدی:

زمین آمار، متغیرهای محیطی، GIS، AHP

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1296304>

